

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Ecclesiasticus cœtus è Clericis & laicis conflatus, religionem respicit.
Civilis ex iisdem constitutus, statum politicum. Ex utroque componitur
Respublica Christiana, sub duobus summis Præfectis; ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

LIBER SECVNDVS.

CAPVT PRIMVM.

Synopsis.

I. Secundum fundamentum Libertatis Ecclesia Gallicana est supremum Regis imperium. A tempore Clodovei in unam societatem coierunt in Galliis Christiana fides & Regum imperium.

II. Ecclesiasticus cœtus à Clericis & laicis conflatus, religionem respicit. Civilis ex iisdem constitutus, statum politicum. Ex utroque componitur Respublica Christiana, sub duobus summis Præfectis; quorum unus spiritualibus, alter secularibus præest, ex Concilio Parisiensi, & ad Theodonis-villam, & Bernardo.

III. Duarum potestatum consorium, Ecclesia Gallicana nomine apud nos continetur.

IV. Fines utriusque potestatis notissimi. Pontifices spiritualia curant, Reges secularia. Quod probatur iis testimoniis veterum ubi potestates invicem componuntur. Ex Oso apud Athanasium.

V. E Gregorio Nazianzeno: qui terrenam corpori, spiritalem animæ comparat. Qui locus explicatur. Ex Isidoro Pelusiotæ, Synesio, & Chrysostomo.

VI. E Gelasio, & Symmacho.

VII. E Gregorio I. & Nicolao I. Pontificatus & Regnum conjuncta in Hasamoneorum familia.

VIII. Innocentius III. harum potestatum officia distinxit comparatione ducta à Sole & Luna. Explicata ejus sententia. Et illustrata è Berengasio Abbate.

IX. Patriarchæ comparati Soli & Luna in Octava Synodo, & Imperator cuidam splendori, quo ipsi Patriarchæ illustrentur.

X. Distinctio duarum potestatum probatur quoque testimoniis Principum Valentiniani, Justiniani, & Ludovici Pij.

PLURIBUS fortasse quàm par sit executi sumus eam partem quæ primum Libertatum Ecclesiæ Gallicanæ fundamentum in suprema Romanæ Ecclesiæ auctoritate constituit, cujus tuendæ cura Christianissimis Regibus est concedita. Sed in eo argumento diutiùs hærendum erat, ut præfracti ingenij viris, imò & ipsis hujus seculi Novatoribus, comprobaretur apud nos sinceram de principatu sedis apostolicæ sententiam eodem gradu stare quo viguit apud antiquioris Ecclesiæ Episcopos. Superest ut alterum non minoris momenti fundamentum, quo Libertas Ecclesiæ Gallicanæ constat, aggrediamur: quod in suprema Regis Christianissimi per Gallias auctoritate situm est. Iam ab ipso Clodoveo, regni istius florentissimi amplificandi auctore, in unam veluti societatem coierunt Christiana fides & Regum imperium, nullo partium detrimento; adeo ut de regni summo jure nihil per Christianam professionem decesserit, quamvis Ecclesiæ magna & dignitatis & potentiæ facta fue-

rit accessio. Conjunctæ quidem fuerunt in hoc regno duæ illæ potestates, ecclesiastica, & civilis; sed sine confusione personarum & munerum. Quod sincerè explicandum est, ut à disputatione quæ hac de re instituenda est, absint cavillationum fraudes, & sophismatum involucria.

II. Ecclesiastica potestas, seu Respublica Christiana, quæ sub nomine Ecclesiæ sæpissime explicatur, eam significat Clericorum & laicorum collectionem, qui in unum corpus adunati, ecclesiasticis legibus se subjiciunt; non quidem quatenus homines civilem Rempublicam componentes, sed quatenus in spiritualem cœtum admissi. Eadem ratione civilis Respublica dici potest, quæ vel ex infidelibus Principibus & rebus publicis constat; vel quæ ex Christianis hominibus quidem, sed nullo ad religionem respectu habito, componitur. Quin & propter caritatis sanctos nexu, & fidei communionem, dicimus Rempublicam politicam accedentem ad Christum, ita jungi spirituali & ecclesiasticæ

Concilium Paris.
l. 1. c. 3.

Concilii ad Theo-
donis-villam c. 2.

Bernard. ep. ad
Conradum Re-
gum.

In Adis inter Bo-
nifacium & Phi-
lipp.

Vide epistolam
Illustissimi Epi-
scopi Mansueti ad
Balucinum, edi-
tam ante Prole-
gomena.

P. Putzmann.

Reipublicæ, ut jam ex utraque dici possit unam Rempublicam Christianam componi; in qua sint duo præfecti præcipui, quorum ille omnibus spiritualibus, hic verò omnino temporalibus præsit. In hunc sensum Concilium Parisiense sub Ludovico Pio habitum anno DCCCXXIX. Principa- liter itaque totius sanctæ Dei Ecclesiæ corpus in duas eximias personas, in sacerdotalem videlicet & regalem, sicut à sanctis Patribus traditum accepimus, divisum esse novimus. Et Concilium ad Theodonis-villam anno DCCCXLIV. Quia bene nostis ab illo qui solus meritò & Rex & Sacerdos fieri potuit, ita Ecclesiam dispositam esse, ut pontificali auctoritate & regali potestate gubernetur. Eleganter quoque Bernardus hoc argumento utitur, ut Conrado Regi Romanorum conjunctionem animorum cum Pontifice persuadeat: *Nec dulcius, & amabilius, sed nec arctius omnino regnum sacerdotiumque conjungi seu complantari potuerunt, quam ut in persona Domini ambo pariter hec convenirent, utpote qui factus est nobis ex utraque tribu secundum carnem summus & Sacerdos & Rex. Non solum autem; sed & confederavit in suo corpore, quod est populus Christianus, ipse caput illius, ita ut hoc genus hominum apostolica voce genus electum, regale sacerdotium appelletur. Ergo quod Deus conjunxit, homo non separet. Iungant se animis qui juncti sunt institutis; invicem se fovcant, invicem se defendant, invicem onera sua portent.*

III. Istud duarum potestatum consortium, Ecclesiæ Gallicanæ nomine apud nos continetur; ita ut Libertates Ecclesiæ Gallicanæ, munera potestatis utriusque, tam ecclesiasticæ, quam civilis, certis quibusdam hinc inde finibus circumscripta complectantur. Quare longè à proposito aberrant qui Ecclesiam Gallicanam Clero coërent. Latior est illius significatio, quæ laicos ipsamque Regem comprehendit. Disertè in hanc sententiam Philippus IV. Francorum Rex Bonifacio VIII. ante diffidium suggestit: *Sancta Mater Ecclesia, sponsa Christi, non solum est ex Clericis, sed etiam ex laicis. Et post pauca addit: Quia Clerici in Ecclesia sunt auctoritate & munere potiores, non debent nec possunt, nisi forsitan per abusum, sibi appropriare, quasi alios excludendo, ecclesiasticam libertatem, loquendo de libertate qua Christus nos sua gratia liberavit.* Sed de libertate ista dicemus libro tertio. Sed interim monendus est lector, ne in eam sententiam se abripiat quam ex hac observatione nostra se colligere docuit vir eruditus in Commentario de Libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ; nempe ad regiam potestatem

pertinere jus statuendi de rebus ecclesiasticis; cum nos id unum asseruerimus, majores nostros Ecclesiæ Gallicanæ nomine utramque potestatem complexos fuisse: quoniam (ut docuit Concilium Parisiense laudatum hoc capite §. II.) Ecclesiæ corpus in duas præcipuas personas, sacerdotalem scilicet, & regiam, divisum est, quod ex fidelium omnium compage constituitur. Atque adeo sicut Christus Ecclesiam tum à peccato, tum à Mosaicæ Legis onere, sua gratia liberavit; ita si novis Decretorum inutilium sarcinis non solum Clerici, sed etiam laici, onerarentur, aut si jus regiam majestatis læderetur, de violata Ecclesiæ Gallicanæ Libertate conqueri fas esset. Quare illud tantum adnotari volumus; licet Ecclesiæ Gallicanæ Libertas specialiter sumpta ad solos viros ecclesiasticos Ecclesiarumque jura pertineat, de quibus latæ sunt pleræque tum canonice tum civiles Constitutiones, Libertatis istius significationem non ita ad Clericos referri, quin etiam ad Regem, & alios, si forte, laicos trahi possit, ex mente Regis Philippi IV. ut uberius explicui lib. III. cap. 1. §. VII. quemadmodum libro secundo integro docui, de rebus ecclesiasticis decernendi potestatem penes solam Ecclesiam esse; jura verò constituta tuendi, penes Principes.

IV. Quibus autem finibus regi debeant supremæ illæ potestates, satis antiqui Patres nobis præverunt; ut difficile non sit tritissimâ viâ eorum vestigia sectari, nisi quis malit consultò & data opera in errores impingere. Regium imperium quietem publicam, Episcoporum sollicitudo felicitatem æternam hominibus procurat, testante Apostolo. Reges secularibus, Pontifices spiritualibus ordinandis se impendunt. Quamdiu neutra potestatum in alienos limites insilier, mutuâ concordia res Christiana amplificabitur. Equidem hodie factis perspecta esse reor isthæc quæ protuli axiomata, non solum juris humani atque divini callentibus, sed etiam cuilibet è trivio. Verùm ne temerè arrepta esse videantur, veterum testimonia advocanda sunt, qui potestatis utriusque ex professò comparisonem instituunt. Constantius Imperator adeo se ecclesiasticis discepcionibus immiscebat, ut Ammiano Marcelino ea de causa vapulet. Sed gravioribus verbis officij sui ab Osio Cordubensi Episcopo admonetur, quæ relata sunt ab Athanasio: *Tibi Deus, inquit, Imperium commisit; nobis que sunt Ecclesiæ concedidit. Et quemadmodum qui tuum Imperium malignis oculis carpit, contradicit ordinationi divine; ita & tu*

carve

1. Tim. 1. Pi-
quorum & tra-
quillum non
agamus in omni
pacate & casti-
ta.

Eph. 4. Ad un-
genationem
sanctam.

Apud Athan-
ep. ad sol. v. 1.
agens; mi. Bar-
dus; 2. 2. 2. 2.
Agimus; 2. 2. 2.
2. 2. 2. 2. 2.